

kan tillægges videre Virkning, end at have hævet de Hindringer for de omhandlede Bøndergaardes Nedlæggelse, som laae i den almindelige Lovgivning om Bøndergaardes Bortkastning, og navnlig kunde have Indflydelse paa Afgjørelsen af vedkommende Bønders Retligheder efter den specielle Disposition af 1780 til at erholde Gaardene i Fæste, det er klart, at dette Spørgsmaal hører under Domstolenes Afgjørelse. Og naar man ligeledes i Andragendet har henpeget paa, at Besidderen af Skoldnæsholm ved den Omgangsmaade, som er fulgt deels ved at erhverve og deels ved at benytte den omhandlede Bevilling, skulde have paadraget sig et vidt omfattende Ansvar til de derved Skadelidende, saa er det soleklart, at ogsaa dette ene her hører under Afgjørelse ved Lands Lov og Ret. Men denne sidstnævnte Deel af Sagen indeholder iøvrigt andre Momenter, om hvilke det maa indrømmes, at de ikke egne sig til judicial Afgjørelse, og derpaa finder saaledes det, jeg har bemærket, ingen Anvendelse. Derimod kan jeg ikke Andet end yttre Tvivl om, hvorvidt denne Deel af Sagen egner sig til Behandling i Overensstemmelse med Grundlovens § 50, som bestemmer, at ethvert af Thingene kan til at undersøge almelevigtige Gjenstande nedsætte Commissioner af sine Medlemmer; thi det er sandeligen for at bringe denne Paragraph til Anvendelse, ikke tilstrækkeligt, som en æret Taler nys yttrede,

at Sagen egner sig til at underkastes en alvorlig Undersøgelse. Spørgsmaalet er, hvorledes Udtrykket „almævigtige Gjenstande“ skal forståes, paa hvilket Spørgsmaal jeg dog ikke for Diebliffet nærmere skal gaae ind. Det er imidlertid ingenlunde min Hensigt ved disse Bemærkninger, at ville motivere den Mening, at Sagen ikke skulde fremmes. Jeg skulde tværtimod indstændigen ønske, at Sagen paa dette Stadium maa nyde Fremme; men jeg maa sige til, hvorfor jeg ønsker det. Og jeg skal da tillade mig strax at bemærke, at naar jeg nu taler om Nedsættelsen af et Udvalg, saa overseer jeg ingenlunde, at der for Diebliffet ikke er Spørgsmaal om hvorledes men kun om Sagen skal fremmes. Men jeg antager, at Sagen bør nyde Fremme, fordi jeg mener, at den egner sig til foresøbigt at underkastes Drøftelse af et Udvalg, som saavel ved Benyttelse af de Oplysninger, den ærede Indenrigsminister har meddeelt, som ved Grandforskning i de til Sagen hørende Acter, vil kunne veiledes til at udtale en bestemt Mening deels om, hvorvidt der virkelig er Grund til at unddrage en Deel af Sagen fra Domstolenes Afgjørelse, og deels om, hvorvidt Sagen ganske eller for en Deel maatte anses egnet til Behandling efter Grundlovens § 50. Det er kun dette, jeg har villet udtale, idet jeg af de anførte Grunde erklærer at ville stemme for, at Sagen nyder Fremme.